

Рішення
разової спеціалізованої вченої ради PhD 12766
про присудження ступеня доктора філософії

Здобувачка ступеня доктора філософії **КУХОЦЬКА Тетяна Григорівна**, 1979 року народження, громадянка України,
освіта вища: закінчила у 2004 році Львівський національний університет імені Івана Франка за спеціальністю «Журналістика»,
працює менеджером із взаємодії з органами державної влади компанії «SCM».
виконала акредитовану освітньо-наукову програму 052 Політологія.

Разова спеціалізована вчена рада, утворена наказом Маріупольського державного університету від «31» березня 2026 року № 41 у складі:

Голови разової

спеціалізованої вченої ради – **ГРІДІНОЇ Ірини Миколаївни**, доктора історичних наук, професора, професора кафедри політології та міжнародних відносин Маріупольського державного університету;

Рецензентів –

ПАХОМЕНКА Сергія Петровича, кандидата історичних наук, доцента, доцента кафедри політології та міжнародних відносин Маріупольського державного університету;

ІВАНЕЦЬ Тетяни Мирославівни, кандидата політичних наук, доцента, завідувачки кафедри філософії та соціології Маріупольського державного університету.

Офіційних опонентів –

НОВАКОВОЇ Олени Вікторівни, доктора політичних наук, професора, професора кафедри політичних наук Українського державного університету імені Михайла Драгоманова;

КАРЧЕВСЬКОЇ Олени Василівни, кандидата політичних наук, доцента, доцента кафедри господарсько-правових та суспільно-політичних дисциплін Східноукраїнського національного університету ім. Володимира Даля

на засіданні «29» травня 2026 року прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки **Кухоцькій Тетяні Григорівні** на підставі публічного захисту дисертації «Політичні комунікації як фактор формування політичної ідентичності» за спеціальністю 052 «Політологія».

Дисертацію виконано на кафедрі політології та міжнародних відносин Маріупольського державного університету, м. Київ.

Науковий керівник: **ТРОФИМЕНКО Анастасія Вікторівна**, кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри політології та міжнародних відносин Маріупольського державного університету (м. Київ).

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису українською мовою, що відповідає вимогам пунктів 6-7 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 (зі змінами) та містить нові науково обґрунтовані результати для розвитку політичної науки, а саме: здійснено комплексний аналіз політичних комунікацій як фактору формування політичної ідентичності; з'ясовано, що ідентичнісний складник війни РФ проти України включає два основних процеси, які спрямовані на різні групи населення та передбачають застосування різних стратегій та різні канали впливу: протидія процесам формування консолідованої ідентичності української політичної нації (об'єктом впливу є громадяни України, зокрема і на тимчасово окупованих територіях) та перешкоджання сприйняттю українців як консолідованої політичної нації з власною політичною ідентичністю (об'єктом впливу є населення РФ та іноземних держав, перш за все, союзників України); запропоновано методи протидії деструктивному впливу з боку РФ у сфері політичної ідентичності з урахування специфіки грізних груп адресатів: громадяни України на контрольованих Києвом територіях; населення тимчасово окупованих територій; населення РФ; населення іноземних держав (перш за все Європи та інших союзників України).

Також удосконалено: розуміння базових поняттєвих категорій з тематики дослідження, зокрема таких понять як «політична комунікація», «політична ідентичність», «соціальні медіа», «пропаганда», «політична культура»; класифікацію основних інструментів політичної комунікації з урахуванням останніх тенденцій, зокрема поширення впливу соціальних медіа та штучного інтелекту, класифікацію основних структурних елементів політичної ідентичності; типологізацію етапів розвитку політичної комунікації в Україні –

на основі систематизації чинних підходів розроблена авторська періодизація етапів розвитку політичної комунікації в Україні.

Подальшого розвитку набули: наукове осмислення політичної комунікації, її особливостей в сучасному світі, вплив новітніх технологій на її еволюцію, основні переваги та потенційні виклики та загрози; обґрунтування основних засад гібридної війни, зокрема специфіки її реалізації проти України, еволюція, інструментарій, механізми; дослідження політичної ідентичності української нації, її місце в політичних процесах та стратегії національної безпеки, проблема пострадянської ідентичності.

Здобувачка має 11 наукових публікацій за темою дисертації, з них 4 наукові статті у фахових наукових виданнях України категорії Б:

1. Кухоцька Т. Г. Вплив технологій штучного інтелекту на сучасні політичні комунікації: перспективи та виклики. *Регіональні студії*. 2024. № 38. С. 85—89. DOI: <https://doi.org/10.32782/2663-6170/2024.38.13> (дата звернення: 01.02.2026).
2. Кухоцька Т. Г. Особливості впливу Telegram на громадські настрої українців в умовах російської збройної агресії. *Регіональні студії*. 2025. № 41. С. 57—60. DOI: <https://doi.org/10.32782/2663-6170/2025.41.9> (дата звернення: 01.02.2026).
3. Кухоцька Т. Г. Політичний стереотип як інструмент російської гібридної війни проти України. *Вісник Маріупольського державного університету*. Серія : Історія. Політологія. 2025. № 42. С. 82—89. DOI: <https://doi.org/10.34079/2226-2830-2025-15-42-82-89> (дата звернення: 01.02.2026).
4. Кухоцька Т. Г. Політичні свята як різновид політичного ритуалу в контексті формування української політичної ідентичності в умовах російської агресії. *Вісник Львівського університету*. Серія філос.-політолог. студії. 2025. № 61. С. 377—383. DOI: <https://doi.org/10.30970/PPS.2025.61.44> (дата звернення: 01.02.2026).

У дискусії взяли участь голова і члени спеціалізованої вченої ради та висловили зауваження: **ГРІДІНА Ірина Миколаївна**, доктор історичних наук, професор, професор кафедри політології та міжнародних відносин Маріупольського державного університету. Оцінка позитивна без зауважень.

ПАХОМЕНКО Сергій Петрович, кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри політології та міжнародних відносин Маріупольського державного університету. Оцінка позитивна із зауваженнями:

1. На нашу думку було б доцільно більш чітко розмежувати поняття «політична

ідентичність», «національна ідентичність» та «громадянська ідентичність» у теоретико-методологічному розділі, щоб уникнути можливих термінологічних неточностей у подальшому викладі матеріалу.

2. Більше уваги в роботі потрібно було приділити питанню ролі недержавних акторів (громадських організацій, експертних спільнот, міжнародних інституцій) у формуванні української політичної ідентичності на сучасному етапі.

3. Перспективним напрямом досліджень, на нашу думку, вбачається порівняльний аналіз українського досвіду у сфері стратегічних політичних комунікацій з практиками інших держав, перш за все країнами Європейського Союзу, що може стати предметом подальших наукових пошуків дисертантки.

ІВАНЕЦЬ Тетяна Мирославівна, кандидат політичних наук, доцент, завідувачка кафедри філософії та соціології Маріупольського державного університету. Оцінка позитивна із зауваженнями:

1. Вважаємо, що доцільно було б розширити емпіричну базу дослідження за рахунок залучення більшого масиву кількісних та якісних соціологічних даних та результатів емпіричних опитувань, що дозволило б посилити прикладний характер отриманих висновків.

2. У роботі основна увага приділена аналізу політичних комунікацій на загальносуспільному рівні, але майже не приділено уваги аналізу того, як політична ідентичність формується на рівні окремих соціальних груп та індивідів з урахуванням регіональних і соціально-демографічних особливостей. На нашу думку важливо було б включити до аналізу мікрорівень.

3. Аналіз ролі соціальних медіа можна було б посилити більш детальним розглядом впливу алгоритмів цифрових платформ на формування політичних переконань громадян.

НОВАКОВА Олена Вікторівна, доктор політичних наук, професор, професор кафедри політичних наук Українського державного університету імені Михайла Драгоманова. Оцінка позитивна із зауваженнями:

1. У підрозділі 1.1 авторка демонструє високий рівень теоретичної підготовки, комплексно аналізуючи сутність політичної комунікації, її функції та структурні елементи. Водночас у тексті простежується певна термінологічна тотожність понять «політична комунікація» та «інформаційно-комунікаційний вплив». З огляду на це, доцільним видається чіткіше розмежування цих категорій, оскільки перше має ширший системний характер, тоді як друге є радше інструментальним виміром.

2. Позитивно оцінюючи здійснений у підрозділі 1.1 (с. 30–35) ґрунтовний огляд наукових

підходів до розуміння комунікації, що свідчить про широку теоретичну базу дослідження, необхідно відмітити переважно дескриптивний характер викладу матеріалу. Наукова вага цього підрозділу збільшилася б у випадку запропонування авторської типології методів або концептуальної моделі дослідження, що дозволило б посилити аналітичний характер викладу та підкреслити власний внесок дисертанта.

3. У підрозділі 2.1 дисертантка здійснює змістовний аналіз трансформації політичних комунікацій в Україні, враховуючи історичний контекст і пострадянську спадщину. Водночас авторська періодизація підетапів розвитку політичної комунікації після 2004 року потребує більш чіткого теоретичного обґрунтування критеріїв її побудови, що дозволило б уникнути певної умовності етапізації (с.80).

4. У підрозділі 2.2 авторка ґрунтовно розкриває роль соціальних мереж як інструменту політичної комунікації, підкреслюючи їх мобілізаційний потенціал, обґрунтовано підкреслює ризики дезінформації та маніпуляцій у цифровому середовищі. В той же час, було б доцільно більш детально диференціювати функціональні особливості окремих платформ, оскільки специфіка їх аудиторій і алгоритмів суттєво впливає на характер політичної взаємодії, ширше розкрити інституційні механізми протидії дезінформації та маніпуляції, зокрема роль державних органів, органів місцевого самоврядування, громадянського суспільства та міжнародних партнерів в цих процесах.

5. У підрозділі 3.2. авторка пропонує власні рекомендації щодо протидії деструктивним інформаційним впливам (с. 185–188), що свідчить про прагнення надати дослідженню не лише теоретичного, але й прикладного спрямування. Важливо, що запропоновані положення базуються на ґрунтовному аналізі сучасних викликів у сфері інформаційної безпеки та враховують специфіку гібридних загроз, з якими стикається Україна. Разом із тим, з огляду на значний практичний потенціал напрацьованих рекомендацій, доцільним було б їх подальше розгортання через конкретизацію механізмів реалізації, зокрема, визначення чітких інституційних суб'єктів, інструментів впровадження, а також можливих етапів імплементації в межах державної політики. Така деталізація не лише посилила б прикладну цінність роботи, але й сприяла б її використанню як основи для розробки відповідних стратегій та програм на національному рівні, що, у свою чергу, підкреслює актуальність та практичну значущість проведеного дослідження.

КАРЧЕВСЬКА Олена Василівна, кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри господарсько-правових та суспільно-політичних дисциплін Східноукраїнського національного університету ім. Володимира Даля. Оцінка позитивна із зауваженнями:

1. У першому розділі здійснено ґрунтовний огляд наявних моделей і теорій політичної

комунікації. Водночас варто було б визначити чіткіші критерії відбору теоретичних підходів із-поміж доволі широкого кола концепцій, представлених у роботі, та обґрунтувати, які саме з них стали методологічною основою авторського дослідницького інструментарію, а не лише загальним тлом огляду.

2. У другому розділі запропоновано оригінальну авторську періодизацію етапів розвитку політичної комунікації в Україні (с. 77-82), яку авторка вибудовує на основі розвитку виборчих технологій; однак бажано було б навести її порівняльний аналіз з альтернативними підходами інших вітчизняних та закордонних дослідників – із чітким обґрунтуванням переваг та відмінностей запропонованої авторської схеми.

3. Досліджуючи в підрозділі 3.1 роль соціальних медіа як інструменту політичної мобілізації та конструювання ідентичності (с. 138-139), авторка вказує на ризики фрагментації ідентичностей через наявність у мережі «множинних ідентичностей», що може блокувати формування мейнстримної ідеології. Проте це твердження потребує більш детальної аргументації в контексті сучасного українського суспільства, де в умовах війни спостерігається саме консолідація навколо єдиної національної ідеї. Варто уточнити, чи не є ризик фрагментації в українських реаліях вторинним порівняно з мобілізаційним потенціалом цифрових платформ.

4. Аналізуючи використання штучного інтелекту в політичних комунікаціях в третьому розділі (с. 146-154), дисертантка визначає застосування мікротаргетування як чинник, що здатний звужувати інформаційне поле виборців та ставити під сумнів принципи поінформованої участі громадян у демократичних процедурах. Водночас авторка вказує на ефективність персоналізованих повідомлень для мобілізації електорату. З огляду на це, необхідно додатково висвітлити позицію щодо того, де пролягає межа між «ефективною комунікацією» та «маніпуляцією свідомістю» в цифрову епоху, та які саме правові механізми (окрім згаданого Закону «Про медіа») могли б мінімізувати ці ризики для української політичної ідентичності.

5. Загалом у дисертації переважає якісний аналіз, що повністю виправдано обраною методологічною стратегією. Проте рекомендації стали б вагомішими, якби авторка застосувала кількісні методи, наприклад, порівняльний контент-аналіз конкретних інформаційних кампаній або моніторинг динаміки охоплення та тональності контенту в соціальних мережах, що дозволило б підкріпити аналітичні висновки емпіричними даними.

Результати відкритого голосування:

«За» – 5 членів ради,

«Проти» – 0 членів ради.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада присуджує **КУХОЦЬКІЙ Тетяні Григорівні** ступінь доктора філософії з галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки за спеціальністю 052 «Політологія».

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Голова разової спеціалізованої
вченої ради PhD 12766

Ірина ГРІДІНА

